

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 25. junija 1856.

Ivanu Koseski-mu. *)

Bobneti čul strahótno sem gromove,
Tulečih sap razdraženo vihanje,
Plamečih strel razserdeno šviganje
In morja burnospenjene valove;

Studencov čul šumeče sem slapove,
Radostno pomladanskih tic pevanje,
Prijetno lahkih vetričkov šeptanje
In ljube mili zdih, sladke glasove.

To vse, — da! harmonijo vse natvore
Je mati Slava v jezik svoj sobrala
In v čudótvornih strun zavjela kore;

In ko je Tvoje duše moč spoznala —

Da večno proslaviti se zamore —

Zmed vseh sinov je — Tebi strune dala!

V Ljubljani na sv. Janeza Kerstnika dan.

Dr. Lovro Toman.

Popravljati poti in olepšati vasí **)

Gotovo, ljubi bravec! si že po vaséh hodil in morebiti si sam v taki doma, kjer ni viditi drugega ko luže in mlake, tako, da ne more ne človek hoditi, ne živina voziti. Človek, kamor stopi, je v nevarnosti v blatu obtičati, ali si nogo zlomiti, ali ob čevlje priti, ali celó v lužah utopiti se! Da takošne steze in vasí zanikernost in lenobo gospodarjev in kmetov razodevajo, kateri nočejo ne sebi ne drugim dobrega storiti, ne bo nobeden tajil. Pri toliki nesnagi bi skoraj rekel: da nekteri mislijo, da je človek zato ustvarjen, da bi v blatu spal, blato jedel, in kakor živina v blatu in po blatu delal.

Da bi saj vsak gospodar premislil, kako se po lepi cesti lahko vozi, koliko raja živina teče, koliko več se lahko brez kake nevarnosti na voz naloží in pelje, koliko več dobiček si s tem pridobi, — in da bi nasproti prevdaril, koliko živina, z ljudmi vred terpi ondi, kjer so tako slabe steze in poti, da dvoje ali troje živinčet težko toliko pretegne, kolikor eno samo po lepi cesti peljati zamore; — kako se človek nad ubogo živino davi, — vpije in kriči, kako jo dostikrat pretepa in morí, koliko mora vzdigovati in terpeti, čudo! da ga kraj ni, — pa poprava cest in potov mu le noče v glavo!

Nekteri imajo pred hišo takošne jame in globine, da bi se človek in živina ven ne vidila, ko bi v nje padla, takošne luže, da se voz v nje pogrezne in težko izpelja; vendar so tako nemarni in leni, da se še kake čertinke

*) Ob priliki ti, ko s pričujočo pesmijo slavni pesnik naš — gotovo v živo veselje vsem Slovincem — obhaja god prvaka naših pevcov, naj jim bode tudi povedano, da, čeravno se mu ni še želja spolnila, da bi nam bil mogel že ktero zapeti, ker le počasi se mu po ljuti bolezní povrača zdravje, je vendar leto za letom bolje, tako, da se nadjati smemo, da z Božjo pomočjo se mu bo v kratkem v abanskih toplicah povernilo popolnoma. Vred.

**) Ker je pričujoči spisek letošnjih „Drobtinc“ voda na „novični“ mlin, bo menda prav, da ga uverstimo tudi našemu listu. Vred.

ure po kamenje in pesek od doma ne ganejo, da bi si luže in mlakine zasuli in pot popravili; ulice so take, da prazna živina težko hodi, — kako pa po takem blatu sirota voziti more, ti je samemu dobro znano, — vendar se jim nič ne smili, tudi škoda se jim je ne zdí, ker jo po takih potih le prehitro utrudijo. In take ulice in steze ostanejo od leta do leta zmiraj slabeje in hujše, — sosed se na soseda zgovarja; pa ne ta ne uni, ne vsi — nobeden noče kaj storiti.

Ljubi gospodarji in sosedje! ne bodite tako neusmiljeni in terdovratni, da bi sami sebi dobro storiti ne hotli. Spravite se skupaj, pogovorite se lepo med sabo, sklenite eden drugemu pomagati; če tudi ene dni, kak teden težko delate, jame in luže, ulice in druge poti s kamenjem in peskom naspiljete in lepo poravnate, saj brez vidnega dobička ne bo. Kako bote potem veseli, ko bote s svojo živino vred manj terpeli, ložej več nalagali in brez nevarnosti domú vozili. Vaša živina bo bolj zdrava in lepša, vas bo delj terpela in viden dobiček vam donašala, premoženje bo rastlo, otroci, družina in najemniki bodo rajši na delo šli in z veseljem delali, kjer jim gerde poti ne bodo že poprej dobre volje skazile. Tako popravljenе ulice in steze, nasute luže in mlake po vaséh in okoli, — to bo vaše hiše že samo na sebi bolj čedne storilo, in, če bodo ceste dobre, poti lepe, kako lahko bote potem tudi svoje hiše in stanja in druge potrebne poslopja popravljali in lepšali, kjer bote veliko ložej vse vkup vozili: les, derva, kamenje, pesek, voda in vse se bo laglej k hiši dobivalo.

Nektera vas v mlakah, v močirji, v vodeni dolini stoji, kjer enega drevesa ne najdeš, da bi se truden v njegovo senco usedel. Pa prebivavci nje rajši po luži, po blatu domú hodijo, kakor da bi si lepo in dobro pot napravili. Po takih močvirnih krajih se poti nar stanovitneje popraviti dajo, če se ondi, kjer se kamenje in pesek dobi, povikšajo, na obéh stranéh pa globine ali grabni izkopljejo, kateri se znajo tam pa tam tudi globočej narediti in večkrat otrebiti, da se voda lahko iz poti in cest v nje izteka, kar poti in ceste tudi o deževji prelužastih ne stori; voda se zna pa tudi porabiti ali za poškopljenje po vertnih gredah ali pri kaki nesreči ognja itd. Ob širokih potih, pašnikih (gmajnah), hribih in celinah se zna sadno drevje nasaditi, kar se ne more zadosti priporočiti ondi, kjer prostor in zemlja to pripustita: samo svetovati je, da se posamezne drevesica skerbno s ternjem ali drugače ogradijo, da jih živina ne poškodje. Tudi se zna po okolišinah drugo rodovito ali hasnovito germovje zasaditi, postavimo: murbino, za rejo svilnih gosenc sosebno priporočivno, kar z malim trudom in potroškom poti, ceste in vasí kaj zlo olepša in veliko dobička prinese. — Tako lepšanje vasí bo mnogemu lep izgled in veselje; eden drugemu bodo pomagali, in mnoga mnoga vas bo sčasoma v čast stanovnikom lepšega obličja. Res je, da vse mahoma ne more biti, pa pri dobri volji in nekoliko resnem trudu se zna počasi veliko prestvariti. Kdor se pa lení in le na starih navadah sloní, in kaj boljšega zato, ker je novo, ne ceni, temu se redko dobro godí. Velika sramota bi za kmete bila, ako bi pregovor: „Kmet drugač ne stori, če s palico ne dobi“, še tudi dandanašnji veljal, ako bi se namreč za svojo domačijo, za svoj prid in blagor skerbeti tako rekoč s palico priganjati dali. Pametnega človeka vodi lastna